flētes: dolētes curat. penitētes informat. Demū ſi virtutem lachrymaꝝ quā aduerſus gehennā hn̄t agnoſceres nec gehennā multū timeres nec de lachrymis doleres ſʒ gauderes. Vn̄ audi ꝟbum cuiuſdā epi ad piā matrem Auguſtini ꝓ ſalute filij lachrymantē: Impoſſibile ē inq̄t tātaꝝ lachrymaꝝ filiū perire. Sʒ nō minꝰ efficaces ſunt ꝓprie lachryme ad deletionē dānabil' culpe Nempe cuiꝰ oīs vita ꝑdita eſt. quicꝗ erat ne dānationi ꝓpinquior ē ꝑ pias lachrymas rſtituit in integꝝ vt vlteriꝰ in eo integer ſpūs ꝑſeueret. vn̄ Hiero. Petrū ter negantē in locū ſuū amare reſtituere lachryme. Vn̄ ⁊ Greg. Tps redimimꝰ qn̄ ꝑeactā vitā quā laſciuiendo ꝑdidimꝰ flēdo reparamus. Miro etiā mō fletꝰ ⁊ pie lachryme regnū celoꝝ obtinēdi ac ꝑ ꝯñs gehennā euadēdi ꝯferūt ſecuritatē. Quippe lachryme hmōi q̄ſi vi q̄dā norūt regnū celorū obtinere. vn̄ Greg. Regnū celoꝝ rapi vult nr̄is fletibus ꝙ nr̄is meritꝭ nō debet. Vn̄ ⁊ dt Aug. Oē lachryme violēte ſtꝭ in ꝑcib. Vn̄ ec̄ Hiero. O lachryma humilis: tua eſt potētia: tuū eſt regnū celoꝝ. tribunal iudicis nō vererꝭ. delictoꝝ tuoꝝ accuſatoribꝰ ſilentiū īponis. nō eſt q̄ te accedere vetet. Si ſola intres vacua: nō redibis. magꝭ crucias diabolū. ꝙ̄ pena infernal'. Quid plura: Vincis inuincibilē. ligas om̄potentē. inclinas virginis filiū. Hec Hiero. Sic itaꝗ teſte euāgelio Regm celoꝝ vim patit ⁊ violēti rapiūt illud. Qui ſcʒ ipm ſibi dari poſtulāt ꝑcib lachrymoſis. Et breuit tāto minꝰ a conſolatōe mō vacuꝰ quāto vberiores lachrymas emiſeris. Et tandē teſte Grego. momētaneos fletꝰ tuos deus eterno conſolabit gaudio.

Vndecimꝰ liber cōtinet cōſolationū remedia oportuna cōtra illa turbatiua q̄ opponunt libertati. Et hʒ capl'a nouem.

Vndecim⁹

I	De conſolatione ſup̲ ſeruitute
II	De iugo obedientie ⁊ preceptis dei
III	De obedientia ſup̲iorib⁊ exhibēda
IIII	De carētia ꝓprie voluntatis
V	De Uotorum obligatione
VI	De mundi relictione
VII	De Ingreſſu religionis
VIII	De Preſſura captiuitatis
IX	De excōicatione ⁊ alijs cēſuris inflictis.

¶De conſolatione ſup̲ ſeruitute. Ca. I.

PRimo ergo noli de ſeruitute ⁊ libertatis carentia turbari. Sed attende ꝙ hi qui ſerui dicunt̄ non ſunt ſimpliciter ſerui: nec magis oppreſſi q̄ꝫ cōmuniter dn̄i qui reputant̄ liberi. Un̄ Bern̄. Uoluntati nec leges imperant nec p̄ncipes dominant̄: ꝫ libera eſt: maxime ſi ſpiritu ducit̄. quia vbi ſpirit⁹ ibi libertas. Hec Bern̄. Si g̃ corporis conditio te contriſtet: eſt q̄d te merito conſolari poterit. videlicet libera conditio potioris tue portionis que ſe extendit ad ꝓmerenda gaudia ſempiterna. Dn̄i etiam q̄ eſtimātur liberi cōiter etiā ſunt ſuis ſeruis magis oppreſſi atq̄ꝫ turpiori addicti ſeruituti. Super quē em̄ plures regnāt cōſtat illū magis ſeruū eſſe. ꝫ pfecto cōiter accidit ꝙ ſup̲ dn̄os: qui ꝓpter libertatē minus timent: plures regnant ſaltē turpes paſſiones: q̄b⁊ magis ſuccūbere conſueuerunt q̄ꝫ timorati. ⁊ ideo ſequit̄ ꝙ ſunt magis ſerui. Un̄ Amb. Seruit quicūq̄ꝫ vel metu frangit̄ vel delectatione irretitur vel cupiditatib⁊ ducit̄ vel indignatione exaſperat̄ vel merore deijcitur. Seruilis eſt em̄ oīs paſſio. Hec Amb. Igit̄ ſi vis realiter liber eſſe. eſto bon⁹: vtpote vitans turpitudines et liber cenſeberis. Un̄ Tullius. Liber is eſt eſtimandus qui nulli turpitudini ſeruit. Unde Aug⁹. Bonus etiam ſi

ſeruit liber eſt, malus aūt ſi regnat ſeruus eſt, nec vnius
hois: ꝫ qđ ꝑui⁹ eſt: tot dn̄oꝝ qđ vicioꝝ. hec Aug⁹. Is
qppe q̇ facit pctm̄ (q̊cunq; dn̄o glꝰiet teſtāte ſaluatore)
ſeru⁹ eſt pcti. ſ. ſuitute culpe: a q̄ fili⁹ dei q̇ pctm̄ non fe-
cit hꝫ liberos reddere.

¶ De Iugo obediētie ⁊ preceptis dei Ca. II.

Porro o hō nō debes triſtari de p̄ceptis dei ⁊ iugo
obediētie: imo plurimū gaudere ꝙ dignaꝛ de⁹ obe
dientiā a te reqrere: eo q̇dē fine vt ⁊ tu ſi feceꝛ qđ
requirit: hoc qđ ab eo requiris infallibiliter conſequaꝛ.
Vn̄ Joannes in epl̄a ſua. Si cor noſtꝝ non reprehen-
derit nos fiduciā habem⁹ ad deum ꝙ quicq̇d peticri-
mus ab eo accipiemus: qꝛ mandata eius cuſtodimus.
Vn̄ ⁊ ille cec⁹ nat⁹ ⁊ a chr̄o illuminat⁹ dixit. Si quis
dei cultor eſt ⁊ voluntatē ei⁹ facit hunc exaudit. Vn̄ et
Iſid. Nō impetrat a deo bonū qđ poſcit q̇ legi ei⁹ non
obedit. Si em̄ id qđ de⁹ p̄cipit facim⁹: id qđ petimus
ſine dubio obtinem⁹: Hec Iſid. Neminē deus ad im-
poſſibile conſtringit: ꝫ nec ad ḡue aliqđ. Iugū em̄ meū
inq̇t ſuaue eſt ⁊ on⁹ meū leue. Quippe alleuiat iugum
dei remuerationis effect⁹; Vn̄ ſuꝑ illđ in Thren̄. Bo
nū eſt viro cū portauerit iugū dn̄i ab adoleſcētia ſua. đt
gloſa. Eſt iugū dn̄i leue releuatū ſpe r̄muneratōis eter-
ne. Inſuꝑ alleuiat iugū dn̄i amoroſus affectus. Vnde
Hiero. Nihil amantib; duꝝ. null⁹ labor difficilis. ame
mus ⁊ nos chr̄m ⁊ facile videbitur eſſe difficile. Nem-
pe precepta dn̄i cū ſint funiculi atttactiui ⁊ amoris vin-
cula vnitiua: ip̄m hoiem ad deū trahūt ⁊ cum deo arti⁹
ſtringūt atq; in amore vniūt. De quib; funiculis ⁊ vin-
culis dn̄s ꝑ Oſee ꝓphetam dicit. In funiculis Adam
traham eos: in vinculis charitatis. Dicit (adā) vtpote
cui ꝑmo p̄ceptoꝝ vincula iniecta ſunt. Per obedientiā
quoq; p̄ceptoꝝ dei hō btām vitā mereꝛ aſſeq̇. Vn̄ ipſe

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſaluator in euangelio. Si vis vitam ingredi ſerua man
data dei Deniq pondera bonū obedientie ſicut chriſtꝰ
ponderauit: ⁊ cum ſeq̄ non verecunderis. Vñ Bern.
Memētote fratres: chriſtꝰ ne ꝑderet obedientiā perdi
dit vitam. Qui in ſignū ꝙ mandato patris obediendo
mortem ſuſtinebat: inclinato capite tradidit ſpiritum.
Inclina ḡ ⁊ tu caput tuū. caput aīe. caput. ſ. tue ſuperbe
voluntatis: q̄ tanq caput imperat membris alijs. Incli
na illud ⁊ humiliare ſb potenti manu dei. imo vel ſb ca-
pite om̄ipotenti. Quippe ipſius imenſa dignitas hoc re
quirit ⁊ oēm in hac ꝑte verecundiā excludit. Magni er
go valoris eſt p̄ceptis dei obedire.

¶ De obediētia ſupiorib⁹ exhibēda Ca. III.

SEd ⁊ tanti eſt alterꝰ ſupioris preceptis obedire
ꝓpter deū: cū in h̄ mag deo obediat q̄ ipi ſupiorē
dicēte ap̄lo. Serui obedite p oīa dñis vr̄is. q̄ðcūq
facitis ex aīo operami ſicut dño ⁊ nō hoīb⁹. ſciētes ꝙ a do-
mino recipietis retributionē. Vñ ⁊ Bern. Quicquid
vice dei p̄cipit homo ꝙ nō ſit certū diſplicere deo. haud
ſecꝰ oīno eſt accipiendū q̄ ſi precipiat deꝰ. Vñ ⁊ Tho.
de Aqno. Nihil maiꝰ hō p̄t deo dare q̄ ꝙ ꝓpriā volūta
tem propter ipſum alterius ſubijciat voluntati. Vñ in
ſumma virtutū. Multum glorificat deum vere obedi-
ens qui facit beneplacitum dei. cum deus hoc ei man-
dat etiam p vilem perſonā: ⁊ tanto eſt gloria dei maior
quanto pſona illa eſt vilior. Hec ibi. Sed ⁊ vlterius tā
to magis glorificat obediens quanto ipe magis deum
glorificat. Et profecto de primo ad vltimuʒ ſequitur. ꝙ
quanto viliori quis ꝓpter deum obedierit tanto glorio-
ſior ipe erit. vñ Aug. Bonꝰ ſi fuerit qui tibi preeſt. nu-
tritor tuus eſt. malus ſi fuerit tentator tuꝰ eſt: ⁊ nutri-
menta libenter accipe: ⁊ in tentatione approbare. Vñ
⁊ in ſumma ꝟtutū. Nō te moueat magiſter imperitus.

indiſcreta ptãs.ſ.quo minus ꝑfecte obedias.nõ tm̄ bo/
nis ⁊ modeſtis ꝫ etiã diſcolis. Ut aũt dt Bern̄. ꝑfecta
obedientia maxime in inſipiente eſt indiſcreta. hoc ē nõ
diſcernere q̇d vel q̄re ſibi pcipiatur:ꝫ ad h̄ tm̄ niti vt fide
liter ⁊ humiliter fiat qḋ a maiori p̄cipitur. Profcõ ipſa
obedientia q̇buſuis bonis alijs libere factꝫ ꝓpter deum
dinoſcitur preferēda. Un̄ i Ecciaſtico dr: Melior ē obe/
diētia q̄ȝ ſtultoꝝ victime. Quaſi ſupponatur illos ſtultos
eſſe q̇ bonũ obediētie nõ ꝑficiũt ꝫ negligũt:volētes ma/
gis alia ꝑ volũtate ꝓꝑ a deo victimare. Nimirũ dñs in
domo Simonis diſcubuit. Simon aũt obediēs inter/
pretatur.⁊ ſic dom⁹ ſimonis ē dom⁹ obediētis. Quid igi
tur eſt dñm in domo ſimonis diſcubuiſſe.niſi ꝙ ꝑ obedi
entiã hõ dom⁹ dei efficitur. Deniqꝫ ſic hoiem ſua iobedi
entia de ꝑadyſo eiecit:ita obediētia in ꝑadyſum hoiem
introduxit. Nimiꝝ chr̄s eduxit diſciplos foras in Be/
thaniã.⁊ bñdicens ill' ferebatur in celũ. Felix quem ducit
dñs in Bethaniã.i.in domũ obediētie. Nã ſpare põt p̄
alijs ꝙ ⁊ ipſe p⁹ chr̄m in eodē loco aſcēſur⁹ ſit in celum
Merito aũt q̇ ſunt hmõi ſuꝑ alios exaltantur:exēplo chr̄i
q̇ fact⁹ eſt obediēs vſqꝫ ad mortē.ꝓpt qḋ ⁊ de⁹ exalta/
uit illũ. Porro ꝑfecte obediēs paꝝ vel nihil pati hꝫ i fu/
turo. Nam in vere obediente chr̄s viuit ⁊ oꝑatur:dicente
aplo. Uiuo ego iam nõ ego.viuit in me chr̄us. Nec eſt
veriſile ꝙ de⁹ ſit in futuro eoꝝ op[illegible]tor q̄ꝝ h̄ ē actor.
Sꝫ ⁊ magni lucri obediētia. Su[illegible] em̄ ꝑfecte obedi
ens q̄ſi meretur cõtinue:q꞉ nõ ſolũ circa bona exeq̄ndo ſꝫ
etiã dubia:qñ nõ ſuo ſenſui:ꝫ ſenſui ⁊ voluntati innitur
ſui ſuperioris. Manifeſto em̄ pctõ circũſcripto ſi h̄ qḋ
ei iniũgitur aliquid peccati vel ꝑiculi in dubio contineret:
non ei eſſet ſed ſuperiori cuius ſenſui ⁊ volũtati innititur
imputandũ.⁊ ſic ei de ſuis ſuꝑioribꝫ põt dici In manibꝫ
portabũt te ne for.offen.ad la.pe.tuũ. Nimirũ ſubdit⁹

non ſolū non peccat ꝫ etiam meretur ſi in dubio obediat ſuo ſuꝑiori. in quo caſu melioꝛ eſt conditio ſubditi q̄ꝫ ſui ſuꝑioꝛis cui obedit. vel quem iuuat in cauſa ꝓbabiliter dubia. q̄ꝫuis ſm veritatē ſit iniuſta. Facit ad h̄ ſnīa Auguſtini habita in decretis. Pꝛofecto obedientia eſt quaſi nauis inſtitoꝛis. Nēpe ſicut ille in naui etiā quieſcens: comedēs vel bibens illuc ꝓcedit quo q̇dem tendit quia non ſuo ꝫ motu mouet̄ alieno. Ita ⁊ obediens in religione etiam quieſcendo: comedendo ⁊ bibendo ad poꝛtum ſalutis ꝯuenire meretur.

¶ ☞ De carētia ꝓpꝛie voluntatis Ca. IIII.

CEterū nō triſter̄ de ꝓpꝛie carētia volūtatis: q̄ grāde malū eſſe ꝑdicat̄: ⁊ q̄ ceſſante hō a grandi malo conſeruat̄. Vn̄ Bern̄. Grande malū eſt ꝓpꝛia volūtas. Et iterum. Ceſſet volūtas ꝓpꝛia ⁊ infernus nō erit. In quē em̄ deſeuiet ignis niſi i ꝓpꝛiā volūtatē. Nam ꝓpꝛia volūtas deū impugnat ⁊ aduerſus eū extollit̄. ipſa eſt q̄ paradyſum ſpoliat. infernū ditat. ſanguinē chꝛi euacuat ⁊ ditioni diaboli mundū ſubiugat. Hec Bern̄. Deniqꝫ multū valet ꝓpꝛie voluntatis abdicatio: qꝛ ꝓpꝛiā volūtatem abdicans hn̄ſqꝫ ꝓmptū aīm volūtati dei vł alteri⁹ ꝓpter deū obediēdi i oīb⁹. talis ꝑ infinit̄ a deo remunerabit̄ q̄ nunqꝫ eſt factur⁹. Quia q̇ ꝑfecte volūtati alterius ſuā iam ſubiecit, is multa ⁊ maxia q̄ꝫuis vix poſſibilia ſm equiualentiā in oꝛdine ad mercedē capiendā iā ꝑfecit. ſ. oīa q̄ ille p̄cipe potuit. q̄ꝫuis ea realit̄ nō fecerit nec vnqꝫ factur⁹ ſit. vn̄ Hiero. Perfecta volūtas faciēdi ꝓ ope reputat̄ facti. Et iteꝝ. In lege oꝑa req̇runt̄. in euāgelio volūtas querit̄. que etſi effectū nō habuerit: tn̄ premiū nō amittit. Vn̄ ⁊ Aug⁹. Quicq̇d vis ⁊ nō potes. factū deus reputat. Vn̄ etiā Grego. Non eſt manus vacua a munere ſi arca coꝛdis plena fuerit bona volūtate. Inſuꝑ ꝓpꝛie voluntat̄ ꝓpter obedientiā abdica-

tio opa minora deo facit maioribꝫ eſſe gratioſiora. Vñ Tho. de Aq̄no. Quia neceſſitate aliqua faciendi que ſm̄ ſe non placent: ꝑ votum obedientie homo ſe ſubijcit ꝓpter deum. ⁊ ex eoipſo ea que facit ſunt magis deo ac/cepta ſi etiam ſint minora. quia nihil homo maius deo dare poteſt ꝙ̄ ꝙ ꝓpriam voluntatē ꝓpter ipm̄ alteri⁹ vo/luntati ſubijciat. Vñ in Collationibꝫ patrū dr̄. Deterrimū genus monachoꝝ eſſe ſarabaitaꝝ: qui abſoluti a ſeniorum iugo habēt libertatē agendi qđ libitum fuerit. ⁊ tamē magis ꝙ̄ hi qui in cenobijs degunt opibꝫ diebꝫ et noctibꝫ conſumūtur. Hec Thomas.

¶ De Votoꝝ obligatione Ca. V.

RUrſum non debes triſtari ſup votoꝝ emiſſoꝝ obligatōe: ſ3 mag3 cōſolari. vñ Aug⁹. Nō te vouiſſe peniteat: imo gaude tibi iā nō licere qđ cū tuo detrimēto licuiſſet. Felix nccītas q̄ ad meliora compellit. Deniq3 ſm̄ Tho. aq̄. ꝓpt̄ tria meli⁹ eſt aliq̄d facere ex voto ꝙ̄ ſine voto. Primo qꝛ vouere eſt act⁹ latrie q̄ eſt ꝟtus nobiliſſima. qđ aūt impetrat a ꝟtute nobiliſſima melius ē ⁊ mag3 meritoriū. Scđo qꝛ q̇ vouet magis ſe deo ſubijcit ꝙ̄ ille q̇ nō vouet: ſicut ille qui arborē dat cū fructu magis dat ꝙ̄ q̇ dat tm̄ fructū. Tertio qꝛ volūtas ꝑ votū imobilit̄ firmat ad bonū facere. Facere aūt aliquid ex volūtate ad bonū firmata. h̄ ad ꝑfectionē ꝑtin3 ꝟtutis. Hec ille. Sane illđ qđ cadit ſub voto vel ſatur eſſe bonū vel malū: vel q̄le ſit eſt dubiū. Si dubiū. facile poterit in certū bonū cōmutari. Si ꝟo bonū quo nō eſt aliud meli⁹: cōſolatoria dꝫ eſſe ad illđ iplendū obligatio felici nccītate exn̄te q̄ cōpellit i meliora. Si aūt cōtriſtat: qꝛ aliud incōpoſſibile meli⁹ eſt eo. facile poterit eo i meli⁹ cōmutato triſticia ceſſare. Imo circa bonū et meli⁹ audi Bernardū. Ego inq̇t non arbitror minora vota impedire debere maiora nec deū exigere qđ tanq̄

ubi premiſſum bonum ſi pro eo melius aliquid fuerit ꝑſolutū. Porro ſi qđ ſub voto cadit malū eſſe dinoſcit non contriſtet votū: qꝛ non eſt obligatoriū: dicente Iſi/doro. In malis ꝓmiſſis reſcinde fidē: in turpi voto muta decretum: qđ incaute vouiſti non facias. Impia eſt promiſſio que ſcelere adimplet. Deniqꝫ circa id qđ euētu malum fit. doctores ſic diffiniūt. Illud inquiūt qđ in aliquo euentu eſt bonuꝫ in aliquo malum: non obligat niſi pro euentu bono: vt votum Iepte. de quo dicitur ī libro Iudicum. Unde Thomas Aquinenſis. Quic/quid votum fiendum impediret ſi preſens eſſet: etiam facto voto obligationem aufert. Unde ſi aliquid poſ/ſibile cū vouet poſtea fiat īpoſſibile. tollit obligatio.

¶De mundi relictione. Ca. VI.

Porro mundum relinquere eſt vincula valde peri/culoſa euadere. Unde Aug⁹. Vincula hui⁹ mū/di aſperitatem habent veram. falſam iocunditatē. certum dolorem. incertam voluptatem. durum laborem timidam quietem. rem plenam miſerie. ſpem beatitu di/nis inanem. Et iterum. Mundus eſt periculoſior cū blandus qꝫ moleſtus: ⁊ magis cauendus cum ſe alliciat diligi qꝫ cum admonet cogitqꝫ contemni. In hoc mūdo non timere. non laborare. non periclitari impoſſibile eſt Et iterū. Ibi nihil niſi fragile plenū periculis: ꝑ que pericula ꝑuenitur ad maius periculum. Pereant ergo hec oīa ⁊ dimittamus hec vana ⁊ inania. conferam⁹ nos ad ſolam inquiſitōem eoꝝ que finē nō habēt. Vita hec miſera mors incerta cito obrepit. ⁊ poſt hoc negligentie ſupplicia luenda ſunt. Hec Aug⁹. Quare merito mundus relinquēdus eſt ꝓpter chriſtū dulcem refectionem quia teſtante Bernardo: cum chriſtus incipit dulceſcere: neceſſe eſt amareſcere mundū.

¶De Ingreſſu Religionis. Ca. VII.

ET ꝑfecto habitare in clauſtro merito plꝰ delectat qȝ paradyſo voluptatis comparat. Vñ Petrus Rauen. Iuxta ſententiã cordis mei ſi paradyſus in hac vita preſenti eſt. vel in clauſtro vel in ſcholis eſt. Quicqd em̄ extra hec duo eſt plenũ eſt anxietate. inqe-tudine. amaritudine. formidine. ſollicitudine ꝛ dolore. Vñ ꝛ Bernꝰ. Vere clauſtrum eſt paradyſus. hic pra-ta virentia ſcripturaꝝ. hic pariter fluens lachrymarum vndoſitas quã de puriſſimis affectibꝫ amor ille eliquat. hic em̄ ſunt arbores eminẽtiſſimi chori ſanctoꝝ. ꝛ nulla eſt que non multa fructus gaudeat vbertate. hic eſt illa ſublimis mẽſa in qua deus ꝛ dans eſt ꝛ cibꝫ. munerãs ꝛ munus. offerens ꝛ oblatũ. conuiua ꝛ conuiuiũ. Hic congeſta ſunt om̄ipotentꝭ diuitie. hic refuſa eſt glīa an-geloꝝ. Putaſne ociari illos q̄ habitãt vniꝰ moris in do-mo. Videas hunc ſacris lectionibꝫ intendentẽ. illum incũbentẽ oꝛonibꝫ. hunc ꝑ ſuis exceſſibꝫ lachrymantem. illũ in dei laudibꝫ exultantẽ. hũc vigilantẽ. illũ ieiunantẽ ꝛ officia pietatis ſibi inuicẽ incutere. Nocte conſurgunt ad confitendũ ei. Veſpe ꝛ mane ꝛ meridie narrãt ꝛ an-nunciant eiꝰ laudẽ. ꝛ oĩs illoꝝ ſedulitas in orbẽ diuini rotatur obſequij. hec Bernꝰ.

☞ De preſſura Captiuitatis Ca. VIII.

INſup dũ ꝑſſura captiuitatꝭ detinerꝭ acceſſu mentꝭ ad deũ ire cõpulſus: cũ ꝯfeſſiõe laudis vl' pcti i ſo-lo deo ꝯſolatiõem habeas ꝛ leterꝭ: quẽadmodum Tobiã de deo loqnte dixiſſe nouimꝰ. Ego inqt i terra captiuitatꝭ mee ꝯfitebor illi. Et ſeqt. Ego ãt ꝛ aĩa mea i eo letabor. Sꝫ nõ parꝝ ẽ i deo letari. qꝛ bonũ hmõi leti-cie q̄ ẽ i deo q̄ boᵐ ẽ ifinitũ: dure captiuitatꝭ malo q̄ntita-te q̄ dãmõ ꝑponderat infinita. O q̄tũ merito poſſet hõ ꝯſolari captꝰ ſeu vinctꝰ. ꝑſtim xpt' fidẽ chr̄i ꝑ dilectio-nẽ opantẽ. Nẽpe tal' h̄ ipo aureis catenis fortiſſimis al

ligaretur chr̃o cui ſic alligatũ eſſe eſt verius in celo ꝙ̃ in terra eẽ. ⁊ ꝑ ↄ̃ñs ꝙ̃ in terra captũ vel vinctũ eſſe. imo cẽ- ſendus eſt talis in terra nõ eſſe. Profecto em̃ modicũ ꝓ nihilo reparaẗ. Vñ ſi minim⁹ digit⁹ me⁹ ſolet eẽ ĩ car- cere: nemo ꝑ h̃ incarceratũ me iudicaret. Sed certe ꝭm Aug. minus eſt totũ corp⁹ reſpectu aĩe ꝙ̃ ſit digit⁹ mi- nimus reſpectu reſidui corpis. Quare pari mõ cogita- tione ⁊ auiditate in illa eterna patria ↄuerſat⁹. cẽſend⁹ eſt in terra nõ eſſe. vbi eſt ꝭm minimã ꝑtẽ ſue ſubſtantie circũſcriptus. Nec de carcere triſterꝫ: aut em̃ ex delicto carcerẽ meruiſti: aut iuſt⁹ exñs mĩme deliq̃ſti. Si detur ꝑmũ. bonũ eſt tibi ꝙ hic luis delicta. hic te nõ punito vł minus ꝙ̃ carcere. incõparabiliter alibi g̃uius luẽda Si ꝓo detur ſcd̃m: crede ⁊ nullatenus dubites ꝙ ꝓ penali- tate indebita habeb̃ delitias. Rurſum iuſt⁹ ꝑ confuſiõe carceris laudes h̃ebit in ſolacia ſocietatis. De laudib⁹ quidẽ carceris ſic d̃t Aug⁹. Nõ ita laudam⁹ ioſeph cũ frumentũ diſtribuebat ſicut cũ carcerẽ inhabitabat. De ſolacio ſocietatis ꝓo multꝫ ꝑtꝫ in locis. Nã Petꝛ Pau lum. Johannẽ baptiſtã ſocios hꝫ. ⁊ plurimos q̃ vincula ⁊ carceres exꝑti fuerunt. Deniq; iuſt⁹ ꝑ detentione car- ceris libertatẽ hꝫ celeſtis deambulatõis. Vñ quẽadmo dum ad quendã ait Hieroñ. Infinita heremi vaſtitas te terret. ꝫ tu ꝑadyſum mẽte deambula. q̃tienſcũq; cogi tatione ac mẽte illuc conſcenderis totiẽs in heremo nõ eris. Ita econuerſo dicere poſſum pari pacto. Si carcer te terret. ꝑadyſuꝫ mẽte deambula q̃tienſcũq; cogitatiõe ac mẽte illuc cõſcenderis totiẽs ĩ carcere nõ eris.

¶De excõicatõe ⁊ aliis cẽſuris inflictꝫ Ca. IX.

DEmũ o hõ ſcias ꝙ p̃lati ecclĩaſtici ſacerdotes ⁊ p̃ci pue ſummi pontifices ſunt medici ſpũales. eo ꝙ ↄ̃ tumorẽ ↄtumacie: q̃ ẽ vtiq; ꝑiculoſior oĩ corꝑali tu more: inq̃ʒtũ mereẗ penã gehenne: mẽbris corpis chriſti

myſtici. ⁊ maxime dicto tumore infirmatis ſeu grauatis
adhibere hñt ſpũalem medicinã ceſure eccľiaſtice. cuiuſ-
mõi eſt ſnĩa excõicationis: ſuſpẽſionis ⁊ interdicti. Hic
nanqꝫ de excõicatione dicunt iura: ꝙ medicinalis eſt nõ
mortalis: dũmodo is in quem lata fuerit non contem-
nat. Qui em̃ excõicatur: ad hoc (ſm Apľm) excõicatur
vt ſpũs ſalu⁹ fiat. Spirit⁹ igiť excõicati ob tumorẽ con
tumacie in ꝑiculo eſſet ſalutis ſue ſine excõicatione. Et
nimirũ hoc ſufficiat ꝓ ꝯſolatione. Cõſolari em̃ ſolent ho
mines de amariſſimis medicinis propter ſpem ſalutis.
Deniqꝫ ſi ſnĩa excõicationis in te lata fuerit iuſta. ipam
non ꝯtemnas. ſꝫ de ipa potius ꝯſoleris tanqꝫ de ſalubri
medicina: q̃ tãto eſt ſalubrior q̃nto ab excellẽtiori apote
cario (in cui⁹ cordis apotheca: nõ mõ ꝟtutes herbaruꝫ:
ſꝫ oim ꝟtutũ aromata ꝯtinenť) eſt confecta: cũ nõ ab ho
mine vt dicũt iura/ ſꝫ ſm ſctõs pr̃es a deo ꝓcedere vincu
la eccľiaſtica dinoſcanť. Vñ Chryſ. Nemo ꝯtẽnat vin
cula eccľiaſtica. Nõ em̃ eſt hõ q̇ ligat: ſꝫ chr̄s q̇ hãc ptãtẽ
dedit hoib⁹ ⁊ dños fecit hoies tanti honoris. Porro ſi
ſnĩa iniuſta fuerit te nõ ligat: dũmõ aľs ꝑ ꝯtemptũ non
ligeris. ſꝫ magis patienter ferẽs excõicationẽ iniuſtã cele
ſtem coronã iuxta ſnĩam Auguſtini mereberis. Utiqꝫ
tanto magis ꝑcioſam q̃nto ſnĩam ſuſtinueris magis in-
iurioſam. Sane ſi ꝑ h̄ de excõicatõis vincľo ꝯſolari vo-
lueris ꝺ̃ ſuſpenſiõis ⁊ interdicti vincuľ magꝫ ꝯſolari va
lebis. qꝛ ſnĩa excõicatiõis maior eſt ſm ſe oib⁹ penis ec-
cleſiaſticis. Deniqꝫ nõ dubiũ q̇n tua irregularitas ⁊ in-
habilitas paupiorem te faciat ⁊ in g̃du humiliori te cõ-
ſtituat: atqꝫ ſic ad g̃dũ habituaľ humilitatis ꝑfectiorem
te diſponat. Porro g̃dus hũilior eſt tibi deſiderãter am
plectẽdus gr̃a ꝑfectioris humilitatꝫ. ⁊ h̄ merito te dꝫ cõ-
ſolari. qꝛ g̃dus ꝑfectior hũilitatis nõ mõ epali: ſꝫ ⁊ omnĩ
ornatu eccľiaſtico ꝑamplius te ornabit. Audi de h̄ Bern̄.

ad decorem humilitatis cõmendandũ: minus dicentẽ ⁊ plus itelligenẽ. Nulla inq̃t ſplẽdidior gẽma in oĩ pci/pue ornatu ſummi pontificis q̃ȝ humilitas.

Duodecim⁹ liber cõtinet cõſolatio/num remedia contra illa tribatiua que opponũtur ſtu/dio contemplationis ⁊ deuotionis. Et habet capitula ſeptem.

I De conſolatione ſup carentia diuinorum et ſacramentorum tempe interdicti.
II De ſubtractione vſus ſcripture
III De ſubtractõe deuotionis ⁊ cordis ariditate.
IIII De carentia oportunitatis orandi vel alia bona faciendi.
V De exauditionis tarditate
VI De fruſtratione petitionis pro tpalibus.
VII De diſtractione pro aliorum vtilitate ac impedimento contemplationis.

☞ De conſolatione ſup carentia diuinoꝝ ⁊ ſacramẽ/torum tempore interdicti. Ca. I.

Primo igit̃ q² vt eſtimo diuina officia ⁊ eccle ſie ſacramenta ⁊ ſpecialiter ſacra cõmunio ſi nõ eẽnt interdicta tpe interdicti ſpm̃ tuũ re/crearẽt: Ecce mõ ad ꝯſolatõeȝ tibi ſit q̄ ſpũ alis medic⁹ hãc recreatõeȝ vtcũq̈ȝ interdixit. ꝑ h̃ dietãs mẽbra corpis chr̃i myſtici nõ ſana. q̃ multuȝ valet taliter dietari. Nam hm̃õi abſtinẽtia eſt eis ſum/ma medicina. ⁊ ſi obediãt medico ſignũ hñt conſolato/riũ. ſcȝ ſignũ ꝯſequẽdi in ꝓximo ſanitatẽ ꝑ ſue ĩfirmitatꝭ puta tumoris contumacie ceſſationẽ. Nec obſtat q̄ nõ in om̃ib⁹ q̃b⁹ dicta diuinoꝝ et ſacramentorum recreatio interdicit̃ tumor ꝯtumacie inuenit̃. Nã pꝑ ꝓpter tumo/